

EGYHÁZI TUDÓSÍTÓ

4. SZÁM. 1946 PÜNKÖSD.

*Diecézessék a Jézus Krisztus!***A székely hithűség emlékezete: a csiksomlyói pünkösdi búcsú.****Írta: ALBERT ISTVÁN.**

Gyöngyvirág- és orgonaillatos tiszta tavaszi napsugár szárnyán, minden piros pünkösöd táján, lelkeket megmozgató, magávalsodró ünnepi hangulat költözik az erőshitű katolikus székelyek szívébe. A pünkösdi Lélek tűzfénye gyújt apró lángokat bennük. Formálja, ösztönzi, űzi, hajtja őket, hogy ősi történelmi hagyományok jövőtalakító erejével, újra és újra zarándokoljanak el az egyedüli eleven, élő erőforráshoz: a csiksomlyói Csodatevő Szűz Máriához. A katolikus székelyek napjaink eme nagy bizonytalanságai, megpróbáltatásai, multbéli szenvedései idején, világnézetek, elvek hadakozásai között egyetlen pillanatig sem tétováztak. Népi valóságukban gyökerező rendjüketlen hitükkel, ködös hajnalokon, sötét esőbitások lélekrabló útvesztőiben, égzengései éjszakai viharok idején: mindig megtalálták a csiksomlyói kegytemplom főoltárán világitótoronyként tündöklő „Székely Boldogasszony”-t.

Lengő, lobogó egyházi zászlók alatt, diadalmasan szárnyaló szolozsmákkal ajkukon, elhozzák hozzá minden időben kevés és ritka örömeiket, tengerek bánatukat, őrlő, marcangoló gondjaikat, betegségeiket, szenvedésüket, testi és lelki megaláztatásukat és azokat hódolatteljes bizalommal rakják le a Szent Szűz lábai elé és könnyes szemekkel, sóhajos, bizó reménykedéssel kérik segítségét ...

És a piros virágerdő között, csóhára emlékeztető kis ezüstérmek környezetében, fényárban tündöklő, szelídmosolyú Szent

Szűz mindenkit meghallgat: erőt, kitartást, türelmet, szeretetet, megbecsülést, megbocsátást, békét csepegtet a lelkekbe.

**A SZÉKELY HITHŰSÉG
EMLEKEZETE**

Hadd szólaltassuk meg a mai új székely nemzedék okulására az ősi krónikaíró a székely nép közel négyszázéves piros pünkösdi csodálatos harci győzelméről!

„1567-ben — olvassuk Cserei Farkas udvari konziliárius feljegyzéseiben — pünkösöd szombatján, Blandrata György indítványából, az ifjú János király (Zápolya János Zsigmond) az 1566-ban, szent András napja táján hozott azon végzés következtében, hogy Erdélyben a vallás dolgában mindenkinek Blandratától függjenek papjaikkal együtt, az ellenszegülők pedig, mint hitellenek bűnhődjenek, melynek a csiki székelyek engedelmessé nem akartak, hasztalan kerülgeté őket János király hol ígéretekkel, hol fenyegetésekkel, sok fegyveres népet bocsát a csikiakra. Vala löbbi között Alfaluban egy busgó megyés pap, István nevű, ez felbuzgató állhatatosságra a népet, elszánák vagyonaikat, életüket hitük oltárára ... Fejérméket, gyermekeket, öregeket Somlyón a klostromban hagyván, a fegyverforgató férfiak a Tolvajostetőn szembeálltak a királyi hadakkal, azoknak jörszét a csikiak levágták úgy, hogy a többiek megfutomodván, elvezették a csalát. Az otthonmaradottak zászlókkal, lobogókkal elejébe mentek a győzteseknek, akikkel együtt hálaadó ének-

kel vonultak be a templomba és adtak hálat a győzelemért a jó Istennek. Most is egybegyűlnek minden esztendőben azon a napon nemcsak Csíkből, Gyergyóból, Kászomból, Udvarhelyszékből, Háromszékből, hanem máshonnan is, még Moldozából is ..."

Ez a csíksomlyói pünkösdi búcsú rövid története.

PÜNKÖSDKOR MINDEN ÚT CSÍKSOMLYÓRA VEZET

Azóta a Hargitán, Grécesen, a Nyerestetőn, Alvégen keresztül jönnek pünkösdkor a keresztaljak. Sokan még pünkösdtől egy héttel elindulnak. Színes szöttek népviseletükben, fegyelmezett sorokban, papjaik, tanítóik vezetésével, ajkukon Mária-énekekkel jönnek, egyre jönnek a kibontott, piros szalaggal átkötött hajú székely leányok, főkötős asszonyok, fehérharisnyás ifjak, legények, férfiak. Mindenikük kezében csilingelő gyöngyvirág, lila és fehér orgona, jácint, tulipáncsokor a Mária-szobor díszítésére ... Néhány napra otthonhagyják kicsiny muskátlimosolyú székely házaikat. Mint szinompás, mozgó, eleven futószőnyeg kigyózik a menet az országutak por-párás szürkeségében, szelíd hegyek, lankás mezők árnyékában, csillogó vizek, bérci patakok fölött s amerre hullámozó vadvirágos rétként elhúz a színes körmenet, telehinti az utat, az erdőt, a rétet imádsággal, dallal és az aranyporzójú, kékeslila harangvirágok némán csilingelnek feléje ... De megszólalnak az útszéli templomok és kápolnák harangjai is ...

A sok-sok keresztaljat Csíksomlyón harangzúgás között, diadalkapu alatt fogadják a ferences atyák.

A PÜNKÖSD-SZOMBATI NAGY KÖRMENET

Szombaton délután 3 órakor aztán megindul az 50—60 ezer főre egyesült hívek tömege a Kíssomlyó hegyére. Régebben, a különböző falvak legényei virtuskodva küzdöttek, harcoltak azért: ki legyen a legelső a menet élén. Bizony, vere-

kedések sem voltak ritkák. Még haláleset is történt. Most azonban végérvényesen a gyergyóalfalviaké az elsőség. István pap érdemelte ki. Órákon át kigyózik a festői körmenet és csakhamar színes koszorúként öleli át a zengő hegyet.

A körmenet közepén haladnak a csíkszeredai katolikus főgimnázium tanárai és növendékei. Kötélkordont húzva védik a világoskék mentében, „fákyás” facigerektől körülvevett paptanárt és kíséretét. Itt viszi a legerősebb diák a mintegy harminc kilogramm súlyú, összetartást, erőt jelképező ősi „labarum”-ot, miközben a hófehér selyem lobogó alatt haladó ifjak ajakán, tisztán, üdén szárnyal ég felé az ének:

„Egészen szép vagy Mária, eredeti bűnnek szennye nincs Tebenned.”

A klastrom harangjai szakadatlanul zúgnak. Biztatják, serkentik a zarándókat, akik a szikrázó forró napsütésben fáradságot nem ismerve, átszellemült arccal énekelik:

*„Szeptséges Szűz Mária, Szép Liliomszéd,
Szüzek Virága, Könyörögj érettünk,
Istennek Anyja ...”*

A körmenetet Gyimesvölgye csángóinak színes csoportja zárja be.

Amikor a körmenet leérkezik a hegyről, a templomba bejutott szerencsés háromezer hívő részére bent, a többieknek kint a templom előtt, a szent hegyen szent, beszédek, mondanak az erre az alkalomra felkért kiváló szónokok. Közben a gyónatás éjjel-nappal folyik. Időnkint halka felsóhajt, felsír egy-egy vezeklő férfi, asszony a meghatódottságtól ...

Aztán lassan leszáll az alkony ... A keresztaljak szállásaikra vonulnak. Itt is zeng azonban az ének, fohászkodik az imádság még éjszaka is.

A hegyek felől későbbben felizzó hold békés, megelégedett arccal küldi hideg sugarait a csendesülő csíksomlyói nagy lélektáborra. Béke, megnyugvás kegyelmével töltötte meg a Pünkösdi Lélek a Hargita aljában másfélezer év óta sok megpróbáltatást átélő székely nép lelkét.

Másnap, vasárnap újabb körmenet után hazaindulnak a hitben, reményben, bizakodásban megerősödött kereszthaljak...

Mint elhagyott csigaházban a tenger mormolása: zúg, zeng tovább a csiksom-

lyói búcsú emléke, hangulata, kegyelemteljes munkája a szívekben... A hely szelleméből vigasztalást, erőt, kitartást moritott további küzdelmeire a székely négy ismét egy évre: a jövő pünkösdi búcsúig.

A csiksomlyói búcsú énekei.

Indulásra.

Kántor: Uram, irgalmazz nekünk.
Búcsúénekek: Krisztus, kegyelmezz nekünk.
K.: Krisztus hallgass minket.
B.: Krisztus hallgass meg minket.
K.: Mennybéli Atyaisten,
B.: Irgalmazz nekünk.
K.: Megváltó Fiú Isten,
B.: Irgalmazz nekünk.
K.: Szentlélek Úristen,
B.: Irgalmazz nekünk.
K.: Szentháromság egy Isten,
B.: Irgalmazz nekünk.
K.: Jézus, élő Istennek szent Fia,
B.: Irgalmazz minékünk. Ó kegyes Jézus, Mária szent Fia, hallgass meg minket! Ó vigasztaló Szentlélek Isten, szállj be szívünkbe! Ó Szentháromság egy igaz Isten, irgalmazz minékünk. Szép Szűz Mária, Jézus szent Anyja, könyörögj értünk.

Érkezéskor.

Mennynek királyné asszonya, örülj szép Szűz! Alleluja! Mert kit méhedben hordozni méltó voltál. Alleluja!

Amint megmondotta vala, feltámadott. Alleluja. Imádd Istent, hogy lemossa bűneinket. Alleluja.

A nagy körmenetkor.

K.: Szentséges Szűz Mária!
B.: Szép liliomszál! Ki mindenkor szépen úgy viragozol, hogy szűz lévén meggyűnődésörtél: imádj Jézust értünk, akit Te szültél, szép liliomszál, szűzek virága. Könyörögj értünk, Istennek anyja; ő

mely ékes vagy, Mária, bűnösöknek szószólója!

A Somlyó-hegy tetején.

Előénekes: Egészen szép vagy, Mária!
B.: Egészen szép vagy, Mária!
E.: Eredeti bűnnek szennye nincs te-benned.
B.: Eredeti bűnnek szennye nincs te-benned.
E.: Te Jeruzsálem nagy öröme!
B.: Te Izraelnek dicsősége!
E.: Te! a mi nemzetünknek vagy tisztessége.
B.: Te a bűnösöknek szószólója.
E.: Ó Mária!
B.: Ó Mária!
E.: Nagy okosságú szent Szűz!
B.: Nagyhatalmú szent Szűz!
E.: Imádj érettünk!
B.: Esedezzél érettünk a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Amen.

Hazatéréskor.

Angyaloknak királynéja, tiszta Szűz! Kérjed a te szent Fiadat érettünk.

Ékes virágszál, hozzád esdeklünk, szép Szűz Mária, könyörögj értünk.

Patriárkák királynéja, tiszta Szűz! Kérjed...

Profétáknak királynéja, tiszta Szűz! Kérjed...

Apostolok királynéja...

Vértanúknak királynéja...

Hitvallóknak királynéja...

A szűzeknek királynéja...

Mindszentek királynéja...

Leveles Iádánkból.

Egy levél. „Főtiszt. Püsp. Úr! „Térdhajlás csak az Oltáriszentséget illeti meg és nem a szent Antal szobrot!” Mikor a fenti mondatot olvastuk, családunk egyik tagja megszólalt: „Jó volna, ha a köztudatba bemenne az is, hogy minden pénteken hústól való megtartóztatást ír elő az Egyház. Karácsony vigiliájáról is igen kevesen tudják, hogy szigorú böjt van. Viszont, elég sokan, szent Antal tiszteletére húst nem esznek, sőt zsírtalanul főznek kedden. Még olyanok is vannak, akik semmit sem esznek kedden, hogy szent Antal megsegítse valami földi jó elérésében. És akkor, amikor kedden böjtölt, a legnagyobb lelki nyugalommal eszik pénteken húst, vagy karácsony szent estéjén a legnagyobbas sonkás vacsorát. Kérdem: van-e valaki, aki lelki előhaladást kér szent Antaltól?”

Erre a levélre nem kell válaszolni. Minden szava igaz, csak meg kell szívelelni.

„Sokat vitatkozom reformátusokkal, — mondja a következő levél — akik azt állítják, hogy Jézusnak testvérei voltak s így Máriának több gyermeke volt.”

Jó református ilyen nem állíthat, mert ők is imádkozzák a Hitvallásban: „Hiszek Jézus Krisztusban, Aki születék Szűz Máriától.” Tehát Máriát szűznek mondják, aki szűzen szülte, csodálatosan, Jézust. El lehet-e képzelni, hogy ezt a csodálatosan megmentétt tisztaságot Mária később feláldozta volna? Hogy a Szentírás is pl. általában Jakab apostolt Jézus „testvére”-nek nevezi? A keleti nyelvhasználat sokszor még a távolabbi rokont is „testvére”-nek mondja. Ez nálunk is szokás még idegennel szemben is. Igaz, hogy Jakabnak is egy Mária nevű asszony volt az anyja, de azt is tudjuk, hogy ez a Mária csak rokona volt a B. Szűz Máriának s Kleofásnak volt a felesége. Ez világosan látható,

ha összehasonlítjuk sz. János 19. és sz. Lukács evangéliumának 25. fejezetét. De, hogy is bírta volna a haldokló Úr Jézus Édesanyját sz. János apostolra, ha Jézuson kívül lettek volna más gyermekei?

Tehát a kedves levélíró nem a „reformátusokkal” vitatkozik, amikor Mária szűzességét vallja, hanem csak félművelt emberrelkel; mert művelt keresztény akár kat., akár ref., nem vitatkozik azon, ami elvitathatatlan.

A fatimai jelenések szószékre vivése általános érdeklődést keltett. Valaki felhívta a figyelmünket levélben, hogy terjesztjük az engesztelés gondolatát úgy, ahogy a Szűzanya Fatimában megjelölte, „5. első szombaton járuljunk szentáldozáshoz azoknak a bűnösöknek engesztelésére, amelyekkel a Szűzanya szeplőtlen Szívét megbántják. Mondjuk el a szentoltvasót s elmélkedjünk az olvasó valamely titkáról ugyanezen napon negyed órát. Minden tízed végén mondjuk el azt a fohászt, amelyet a Szűzanya kért Fatimában: „Ó, Jézusom! Bocsásd meg bűneinket, ments meg minket a pokol tüzétől, vidd a mennybe a lelkünket, különösen azokat, akik legjobban rászorulnak irgalmadra!”

Kérését szívesen teljesítjük. Minden hónap első szombatján, az esti vecsernye alkalmával elvégezzük a rózsafüzért a fenti fohással a tízedek után. Első szombaton úgy, mint első pénteken, reggel 5-től gyóntatunk.

„Egy katolikus ember” jelige alatt jött kérdésekre igen egyszerű a felelet:

1. Adámnak és Évának nemcsak két fia volt, hanem „Adám napjai nyokszáz esztendőök valának: és nemze fiaikat és leányokat” (Mózes I. k. 5., 4.)

2. Hogy Adám milyen fajta ember volt: esakimó, mongol, néger, vagy résbőrű?

Egyik sent. A bőr színét, a termetet stb. az éghajlati és életviszonyok határozzák meg. Az északi szőke típus, ha délre költözik, nemzedékeken át barna bőrű lesz s viszont.

3. „Hogyan kerültek Amerikába emberek?” Ez a 3. kérdés. Amerika valamikor összefüggött a többi szárazfölddel s valószínű, hogy még akkor kerültek oda emberek. Különben is a tengerszorosokon primitív csónakokkal is könnyen átjutottak.

Nagyon helyesen mondja egyik levélírónk: „Küzdjünk a vallási babonák ellen.” Azokat a cédulákat, amelyeket — úgy vettük észre — nem is a mi híveink raknak a szobrok lábaihoz s amelyekben egy „Méltóságos kérés” (íme a címet!) teljesülését ígérik, ha . . .; egyszerűen tépjük, vagy égessük el s így közreműködünk a babona terjedésének megakadályozásában.

EGYHÁZI KRÓNIKA.

Első áldozás. Fehérvasárnap volt 58 gyermeknek és ugyanannyi családnak tiszta öröme, szép ünnepe! 58 gyermek járult ezen a napon először az Úr oltárához és vette magához az élet Kenyerét.

Hálás köszönet mindazon jó lelkeknek,

Balázs Árpád	Papp István
Bartók Mihály	Sándor Béla
Biró Sándor	Sánta Lajos
Csomós Attila	Sántha Pál
Fekete János	Sztrakits Zoltán
Ferencz János	Szabó Gábor
Imre József	Szabó/Lajos
Jecza Tibor	Tankó József
Krausz Imre	Tóth József
Kocsis Lázár	Triebel Sándor
Kristó Zoltán	Vencel Sándor
Kun Vilmos	Veress Elemér
Mocskos László	
Muszkál György	Balogh Teréz
Ohánovits Gábor	Barabás Ibolya

Kongregációk. Május 19-én, a májusi ájtatosság keretében, 56 fehérruhás leány járult az oltár elé, hogy a Szűzanya lilomos seregébe lépjen. Megigérték, hogy örökre hűek lesznek a mennyei Édesanyához. Most tehát ismét többen követik a Szűzanya lilomos zászlóját, többen harcolnak áldozataikkal és példaadásukkal Krisztus földi országáért. Többen könyörögnek árva népünkért, hogy ismét a

Ábrahám Ágnes	Bende Margit
Ábrahám Jolán	Boros Margit
Bara Emma	Dakó Erzsébet
Bartó Katalin	Gál Veronika
Bálint Matild	György Irma

akik segítették a szegény gyermekeket ruhaneművel, vagy anyaggal és munkával hozzájárultak az első áldozók közös reggelijéhez.

Első áldozók voltak a következők:

Bara Róza	Kovács Erzsébet
Bardóczy Magda	Mihály Piroska
Benedek Ildikó	Portik-György Klára
Biró Anna	Pulugor Livia
Both Róza	Ráduly Anna
Daragics Ilona	Rónaszéki Mária
Dán Erzsébet	Sándor Ibolya
Erdélyi Margit	Szénégető Edit
Garay Edit	Szerbuly Róza
Gál Magdolna	Szigvártó Sára
Gyórfy Hajnal	Szőcs Anna
Griga Ildikó	Tuzson Sára
Fekete Mária	Váncsa Gabriella
Imre Teréz	Verestóty Sára
Kapricza Ilona	

Szűzanya virágos kertje legyünk. Nagyaszonnyunk tekintsen le erre a kis csapatra, sokasítsa meg soraikat, védelmezze édesanyai pártfogásával. „Égi vezérünk, győzni remélünk, mert te velünk vagy és mi tevéled!”

A román. kat. leánygimnáziumból, a ref. leányfőgimnáziumból és az óvónőképzőből a következők lettek kongregánisták:

Fadgyas Vilma	Imecs Margit
Farkas Lenke	Ince Magdolna
Ferencz Irma	Kacsó Anna
Finta Gizella	Kacsó Julia
Imreh Judit	Kaján Piroska

Knabé Róza	Kuti Anna	Pakulár Erzsébet	Sovánka Hajnal
Kovács Erzsébet	Lethalik Ilona	Péter Róza	Sugó Margit
Kozma Melinda	Máthé Mária	Péter Róza	Szakács Margit
Kerekes Irén	Mojzi Ilona	Péter Magda	Szabó Ottilia
Király Sára	Nagy Gabriella	Pozsony Hajnal	Tompos Ilona
Korody Anna	Nagy Ilona	Róth Édit	Váncsa Margit
Korody Gizella	Nagy Márta	Sántha Ágnes	Verestóy Ibolya
Kelemen Vilma	Nagy Róza	Sándor Irén	Verestóy Ilona
Klein Piroska	Palkó Erzsébet	Szigeti Teréz	

A munkásleányok „Szent Erzsébet Kongregáció”-ja is megkezdte működését. Régi tagjait és új tagokat is szeretettel hív és vár. Jelentkezni bármikor lehet a zárdában.

Az egyházközségi közgyűlést május hó 19-én tartottuk meg 88 férfi résztvevővel.

A közgyűlés elfogadta az 1944-es számadásokat 26.737 pengő 93 fillér bevétellel és 18.324 pengő 53 fillér kiadással; az 1945. évi számadásokat 3.356.405 lej bevétellel és 3.096.800 lej kiadással s a számadóknak a felmentést megadta.

Elfogadta azután az 1946. évi költség-

vetést 20.377.817 lei összbevétellel és ugyanannyi kiadással.

Végül megválasztotta az egyházközség tisztségviselőit és egyházközségi tanácsát a következő 3 évre. A tisztségviselők és egyházközségi tanács névsorát püspöki jóváhagyás után fogjuk leközzölni.

A köröspataki búcsúra Szentháromság vasárnapján, ha kellő száma jelentkező lesz, körmenetileg megyünk. Onnan is mindig szép számmal jönnek hozzánk Őrnápra. Viszonzozzuk. Jelentkezni lehet június 14-ig. Indulás 16-án reggel 8 órakor a templomtól.

NÉPMOZGALMI ADATAINK

APRILIS 15—JÚNIUS 1-IG.

A szentkeresztiségben az Egyház tagjai lettek: Antal Mária Magdolna, Imreh Ilona Róza, Venczel András, Mócsel Lujza, Dina Sándor, Kocsis István, Jakabos Ferenc, Taranek János, Makó Mária Magdolna, Balázs Ferenc, Ambrus Vilmos, Bara Regina, Mócsel Katalin, Nicolosó Lajos, Mócsel Lajos, Bedő Edit, Bedő Gizella, Bogáthy Erzsébet Juliánna, Sántha István és Fazakas István. Összesen 20.

Szentségi házasságot kötöttek: Mihály Ferenc és Szabó Irma, Szabó János és Gerebenits Mária, Vén András és Ferenc Juliánna, Venczel Ferenc és Opra Anna, Kulcsár Domokos és Hadházy Róza, Fazakas Imre és Tankó Mária, Bara János és Bálint Éva, Csavar András és Martin-

ka Anna, Bényi Sámuel és Dimény Berta. Összesen 9 pár.

Meghaltak: Özv. Sárkány Jánosné, Bogáthy Károlyné, Dima Magdolna (gyermek), dr. Daragus Árpád, Kovács Árpád, Bajka Györgyné, Mezei Gizella (gyermek) és Czine István. 2 gyermek és 6 felnőtt. A felnőttek szentségeikkel mind ellátva.

MISEREND: Vasár- és ünnepnap 7, 9 és 10 órakor. Hétköznapokon 7 órakor. Június hónapban minden este 6 órakor Jézus Szíve-ájtatosság.

Az Abla-Juán-gyűlösfelhérvárt Egyházm. Hittársaság 2007—1945. számú engedélyével.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZILVESZTER SÁNDOR
pjbános.